

شکوفایی نبوغ کودک

چگونه استعداد های طبیعی کودک خود را کشف کرده و مشوق شکوفایی نبوغ او شویم

Unlocking your child's genius : how to discover and encourage your child's natural talents

اندرو فولر مریم راشد

Fuller, Andrew, 1957

فولر، اندرو، ۱۹۵۷-م.

شکوفایی نبوغ کودک: چگونه استعدادهای طبیعی کودک خود را کشف کرده و مشوق شکوفایی نبوغ او شویم / مترجم مریم راشد. تهران، پندار تابان، ۱۳۹۷.

ISBN: 978-600-8593-82-9

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: Unlocking your child's genius: how to discover and encourage your child's natural talents, 2015

۱. والدین و کودک ۲. استعداد در کودکان ۳. کودکان — روان‌شناسی

۴. کودکان — سرپرستی ۵. کودکان تیزهوش ۶. موفقیت کودکان

راشد، مریم، ۱۳۶۶-، مترجم

۱۵۵/۴

ش ۸ / ف ۷۲۱ / BF

۱۳۹۷

۵۱۲۵۸۲۴

شماره کتابشناسی ملی

شکوفایی نبوغ کودک

چگونه استعدادهای طبیعی کودک خود را کشف کرده و مشوق شکوفایی نبوغ او شویم

Unlocking your child's genius : how to discover and encourage your child's natural talents

نویسنده: اندرو فولر

مترجم: مریم راشد

ویراستار: رضا محب‌علی‌پور

صفحه‌آرا: معصومه اکبری

ناظر چاپ: عادلہ نقشین‌پور

نوبت چاپ: اول، تاریخ چاپ: ۱۳۹۸

تیراژ: ۳۰۰ جلد، قیمت: ۵۹۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۹۳-۸۲-۹

کلیه حقوق محفوظ است.

تهران: خیابان انقلاب اسلامی، روبه روی دانشگاه

تهران، پلاک ۱۲۹۰

تلفن: ۶۶۴۰۴۵۳۲

Email: PendarTaban@gmail.com

فهرست

۹	مهم‌ترین پیامی که می‌توانید به فرزند خود منتقل کنید
۱۱	مقدمه
۱۷	فصل اول / پرورش نبوغ - نقش شما
۳۷	فصل دوم / مغز نابغه
۵۳	فصل سوم / شناسایی نبوغ فرزندان
۶۱	فصل چهارم / تقویت مهارت‌های تمرکزی
۸۹	فصل پنجم / تشویق به تفکر مؤثر
۱۱۷	فصل ششم / آموزش برنامه‌ریزی به کودک
۱۳۵	فصل هفتم / توسعه‌ی هنر تصمیم‌گیری
۱۴۹	فصل هشتم / انگیزش، پشتکار و عزم
۱۶۵	فصل نهم / ساخت ذهنیت "من می‌توانم" - روان‌شناسی نبوغ
۱۷۹	فصل دهم / تخیل، خلاقیت و حل مسأله
۱۹۹	فصل یازدهم / سازمان‌دهی اطلاعات
۲۱۳	فصل دوازدهم / بهبود حافظه و یادگیری
۲۳۷	فصل سیزدهم / تمرین برای پیشرفت
۲۵۱	فصل چهاردهم / قدرتمندسازی مغز نابغه
۲۶۵	فصل پانزدهم / پایه‌گذاری مراسم و برنامه‌های منظم خانوادگی
۲۷۱	فصل شانزدهم / نابغه در عمل

مقدمه

یک کودک، آتشی برای روشن شدن است و نه گلدانی برای پر شدن.

فرانکوز رابلیز

در پهنه‌ی صحرایی که بومیان استرالیایی در آن ساکن هستند، آتش نقش بزرگی ایفا می‌کند. وقتی فصل مرطوب نزدیک می‌شود، ابرهای موج تیره از راه می‌رسند و آسمان شب‌هنگام با صدای رعد می‌غرد و با برق‌های پی در پی که افق را می‌پیمایند، در هم می‌شکند. در این غروب‌های مرطوب باشکوه، مرد نور می‌رقصد.

بر طبق گفته‌ی بیلاوارا، ریش‌سفید مردم لاراکیا، ایجاد و حفظ آتش همواره برای مردمش حائز اهمیت بوده است. ایجاد آتش، نیازمند صبر و تلاش است. گاهی این آتش در اثر برق‌های اصابت‌کننده با زمین ایجاد می‌شود که هدیه‌ای از طرف برادران مرد نور است. نباید این هدیه را هدر داد و بنابراین، چوب‌های آتش‌گرفته از چادری به چادر دیگر منتقل شده و نور را به همه جا می‌رسانند.

شکوفایی نبوغ فرزندان می‌تواند به این مراسم تشبیه شود. والدین می‌توانند کنجکاوی و توانایی‌های کودک خود را با کشف دنیای درونشان و انتقال برق‌های نبوغ، در هر زمان ممکن، تغذیه کرده و پرورش دهند. پرورش نبوغ کودک در ابتدا فرایندی زمان‌بر به نظر می‌رسد، اما بسیار آسان است. دنبال کردن علایق

کودک، تماشای او به هنگام به کارگیری یک ایده و تشویق او به ادامه دادن و تقویت نقاط قوت، قلب را سرشار از شگفتی می‌کند.

اما در اغلب مواقع، در میانه‌ی دوره‌ی کودکی، آتش‌های اولیه‌ای که نور خیره‌کننده‌ای داشتند، به یک‌باره کم‌فروغ شده و ما را با خطر خاموش شدن مواجه می‌کنند. اگر این اتفاق رخ دهد، کودک سرد شده، می‌ترسد چیزهای جدید را تجربه کند و نگران است که اشتباه کند. متأسفانه در اغلب مواقع، کودک در این بحران سوزانده‌شدن توانایی‌هایش رها می‌شود.

در این زمان، قدرت والدین برای مشتعل کردن فروغ استعداد و زیرکی، حقیقتاً نجات‌بخش خواهد بود. خوشبختانه کلید شکوفایی نبوغ فرزندان در دستان شماست، و نام آن "دنیا"ست. با کشف، ایجاد و بازی در آن، می‌توانید ذهن فرزندان را بسط دهید. با وقت‌گذرانی با کودک در خوشی و شگفت‌زدگی و کنجکاوی، آتشی را در زندگی او مشتعل می‌کنید که همواره سوسو زده و خودنمایی می‌کند. چه هدیه‌ی فوق‌العاده‌ای!

این کتاب به گونه‌ای طراحی شده است که به شما کمک می‌کند فرزندان را به گونه‌ای رشد دهید که تمام استعدادهای بالقوه‌ی او را کشف نمایید. تمامی کودکان بسیار بیش از آن‌چه ما و خودشان می‌دانند، توانایی دارند. این کتاب روش‌های شکوفایی استعدادهای بالقوه را به شما نشان می‌دهد. این کتاب در مورد فشار وارد کردن به کودک، تشویق او به جهشی خواندن یا اجبار او به جلوتر بودن از سنش نیست. این کتاب در مورد فرزندپروری به گونه‌ای است که کودک بتواند به شیوه‌ی خود، خلاقیت و نبوغ تخیلی خود را شکوفا ساخته و توسعه دهد. همان‌گونه که در فصول آتی مشاهده خواهید کرد، این کتاب بیش از کار، در مورد بازی، سرگرمی و اکتشاف است. البته که کار سخت، جای خود را دارد، اما وقتی بخشی از آن را به بازی تبدیل می‌کنیم، احتمال موفقیت بالا می‌رود.

سال‌های زیادی نمی‌گذرد که فکر می‌کردیم توسعه‌ی مغز در هشت سالگی متوقف می‌شود. علوم اعصاب جدید، نشان داد که این ایده به اندازه‌ی سطح بودن زمین باورناپذیر است. این ایده که کودک در هنگام تولد صاحب نبوغ شده و نمی‌توان کار زیادی برای افزایش آن کرد نیز توسط علم امروزی رد شده است. درک مدرن ما از "نبوغ" نیز دچار لغزش شده است. پیش از سده‌های

میانه، به نبوغ به صورت جرعه‌ای ذاتی یا مشخصه‌ی ذکاوت انسان‌ها نگاه می‌شد. از آن زمان، از این کلمه فقط در مورد عده‌ی کمی از انسان‌های نخبه استفاده می‌شد که صاحب مهارت‌هایی در سطوح بلندپایه بودند؛ در حالی که بقیه‌ی ما انسان‌هایی بدون نبوغ بودیم که گوشه‌ای نشست، انگشت حیرت به دهان گزیده و منتظر بودیم این انسان‌های باهوش، پاسخ‌ها را برایمان پیدا کنند.

لازم نیست وقت زیادی با این گروه از انسان‌ها بگذرانید تا متوجه شوید آن‌ها نیز سرشار از اشتباهات و حماقت‌ها هستند. به‌طور مشابه، لازم نیست وقت زیادی با کودکانی بگذرانید که به آن‌ها انگ باهوش نبودن و عدم توانایی فراگیری چسبانده‌اند تا متوجه شوید که آن‌ها نیز صاحب خلاقیت و مهارت‌های فوق‌العاده‌ای هستند.

هر کودک می‌تواند مهارت‌ها و دانش خود را بر پایه‌ی هر ذره‌ی نبوغ موجود در خود توسعه بخشد. در فصول پیش رو، مهارت‌هایی را بیان کرده‌ام که والدین می‌توانند به توسعه‌ی آن‌ها در کودکان کمک کنند و در راستای علاقه‌مندی‌ها و اشتیاق‌های کودکان اعمال می‌شوند.

کسب دانش، تمرکز، تصمیم‌گیری، تخیل، انگیزه‌بخشی، عزم راسخ، حافظه و خلاقیت، مهارت‌های پایه‌ای هستند که همه‌ی انسان‌ها برای شکوفایی نبوغشان به آن‌ها نیاز دارند.

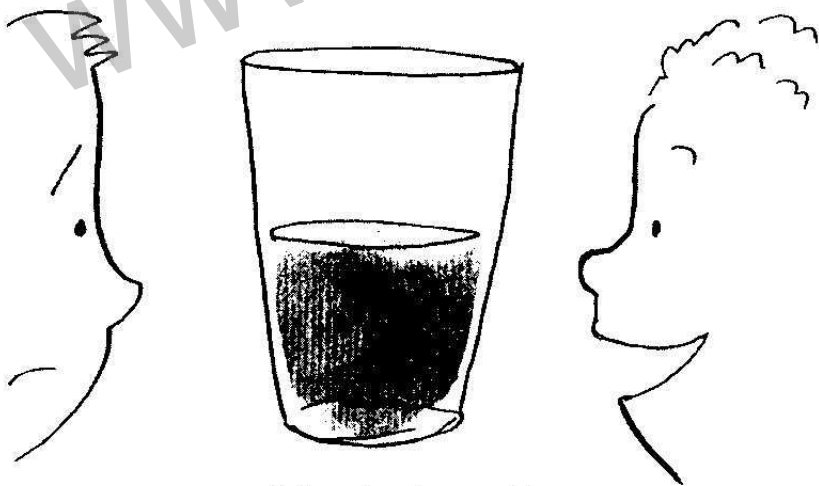
نبوغ کودک شما فقط وقتی شکوفا می‌شود که برای برنامه‌ریزی، توانگر ساختن، اکتشاف و کمک به آن‌ها برای کشف جرعه‌های نبوغشان وقت صرف کنید. در جهانی که از کودکان انتظار می‌رود بیش‌تر مطالعه کرده و کم‌تر بازی کنند، لازم است به آن‌ها کمک کنیم بیش‌تر بازی کرده و تجزیه و تحلیل بیش‌تری داشته باشند و از همه مهم‌تر، رویابافی‌های بزرگ‌تری کنند.

برای آن‌ها که بدانیم چگونه والدین می‌توانند این نبوغ را شعله‌ور سازند، لازم است از شباهت این داستان با داستان نگهبانان آتش بومیان استرالیایی و نظریه‌ی کارآمد نیمه‌ی پر لیوان بهره ببریم.

همان‌گونه که می‌دانیم، دیدگاه شما دارای اهمیت بسیاری است. در شکل صفحه‌ی بعد چه می‌بینید؟ وقتی خوش‌بین‌ها به نیمه‌ی پر لیوان و بدبین‌ها

به نیمه‌ی خالی لیوان نگاه می‌کنند، فرصت‌ها مانند نوشیدن آب هستند. پس از سال‌ها کار کردن با کودکان، متوجه شدم که زیاد به نیمه‌ی پر لیوان توجه نمی‌کنید. آن چه می‌توانید انجام دهید این است که به ظرفیت پر کودک خود نگاه کرده و به او کمک کنید میزان آن را افزایش دهد. این ظرفیت پر را می‌توانید به هر چه تشبیه کنید: شارژ باتری، آتش درون، ذوق قلبی یا سوخت مخزنشان؛ نکته‌ی اصلی این است که لازم است نقاط قوت را پیدا کرده و آن‌ها را تقویت کنید.

اگر ایده‌های این کتاب را فراگیرید، چندین قدم از اکثر والدین جلو می‌افتید. ما در دنیای زندگی می‌کنیم که صفحه‌ی نمایش تلویزیون‌ها روز به روز بزرگ‌تر می‌شود، اما کودکان روز به روز چاق‌تر، مضطرب‌تر و ترسوتر شده و از میزان خوشحالی‌شان کاسته می‌شود. مدارس کودکان را در گروه‌های انسانی، ریاضی و تجربی دسته‌بندی می‌کنند، به جای آن که به دنبال مسائل کلیدی در پیش‌بینی نبوغ، تلاش، ثبات قدم، تخیل و تمایل به انجام اشتباه و ادامه دادن باشند. کارآمدی مدارس حتی بر پایه‌ی توانایی کودکان در شکوفایی مهارت‌هایشان برای پیش‌بینی موفقیت تحصیلی نیست؛ روابط مثبت، توانایی شناسایی شباهت‌ها و تفاوت‌ها، یادداشت‌برداری و به کارگیری بازخوردها.

لیوانت نیمه‌پر است یا نیمه‌خالی؟

این کتاب به گونه‌ای طراحی نشده است که بتوان آن را بی‌وقفه خواند و یک‌شبه به پایان رساند. از شما می‌خواهم این کتاب را به آرامی بخوانید تا مطالب آن در طول زمان هضم شود. کارهایی در این کتاب پیشنهاد شده‌اند که می‌توانید آن‌ها را انجام داده و شاهد اثر فوری آن‌ها بر روی نبوغ کودک باشید؛ در حالی که برخی پروژه‌ها طولانی‌مدت بوده و مشاهده‌ی اثر جادویی‌شان نیازمند گذر زمان است.

برای مثال، یکی از قوی‌ترین روش‌ها برای کمک به پرورش کودک، اعطای فرصت تجربه کردن است. به فهرست تجربیات انتهایی فصل دوم نگاهی بیندازید و فهرستی از فعالیت‌هایی تهیه کنید که می‌خواهید در چند ماه آینده با فرزندتان انجام دهید. سایر کارهایی که می‌توانید فوراً انجام دهید در فصل چهاردهم (فردتمندسازی مغز نابغه) و فصل پانزدهم (پایه‌گذاری مراسم و برنامه‌های منظم خانوادگی) آورده شده‌اند.

در انتهای اکثر فصول، برخی جداول حاوی ایده‌هایی برای تجارب، بازی‌ها و فعالیت‌هایی آورده شده‌اند که کودکان را درگیر کرده و الهام‌بخشان می‌شوند و به آن‌ها کمک می‌کنند نبوغ خود را شکوفا سازند. از این ایده‌ها استفاده کنید، آن‌ها را که تاکنون به کار بسته‌اید علامت بزنید و دور آن‌هایی که قرار است در ماه‌های پیش رو انجام دهید، خط بکشید.

پروژه‌های بلندمدت‌تر نیازمند صرف زمان بیشتری هستند، اما لازم نیست بترسید. ساخت خلاقیت، قوه‌ی ابتکار و شخصیت، پروژه‌هایی هستند که تا پایان عمر ادامه دارند. اگر قادر هستید فرایندی را در فرزندپروری خود اجرا کنید تا نبوغ فرزندتان را شکوفا سازید، یک فصل را خوانده و سپس به این فکر کنید که چگونه می‌توانید تغییرات و فرصت‌هایی برای خود و فرزندتان ایجاد کنید. به یاد داشته باشید که هر چه از شتاب خرگوشی خودداری کرده و به آرامی ولی پیوستگی لاک‌پشت پیش بروید، احتمال برنده شدن در مسابقه بیشتر می‌شود.

بهترین آرزوها را برایتان دارم، بازی کنید و خوش بگذرانید!

لطفاً توجه کنید که وقتی از عبارت "والدین" در کتاب استفاده می‌کنم، به هر انسان بزرگسالی اشاره دارم که در حال پرورش یا مراقبت از یک کودک است (والدین، مادر بزرگ‌ها و پدر بزرگ‌ها، خاله‌ها، عمه‌ها، دایی‌ها، عموها یا مراقبان).